

Procedura încuviințării mandatului de ocrotire

The procedure for approving the protection mandate

Cons. jur. **Lorena Alexandra AVRAM***

Consiliul Județean Timiș

Abstract

The study analyzes the procedure for approving the protection mandate, an institution introduced in the Romanian legal landscape by Law no. 140/2022, the approval and, respectively, its revocation procedure being regulated by art. 943¹ - 943⁷ introduced in the Code of Civil Procedure by the same law. As in the case of other measures to protect the natural person, the procedure regulated in this matter has a contentious nature, the participation of the prosecutor being mandatory, our legislator also provided for special forms of communication of the court decision, which take into account the interest third parties, considering the fact that the approval of the protection mandate aims to protect a double interest - both of the protected person and of third parties.

Keywords: protection mandate, consent, guardianship, revocation, prosecutor, guardianship court.

Rezumat

Studiul analizează procedura de încuviințare a mandatului de ocrotire, instituție introdusă în peisajul juridic românesc prin Legea nr. 140/2022, procedura de încuviințare și, respectiv, de revocare a acestuia fiind reglementată de art. 943¹-943⁷ introduse în Codul de procedură civilă prin aceeași lege. La fel ca în cazul altor măsuri de ocrotire a persoanei fizice, procedura reglementată în această materie are un caracter contencios, participarea procurorului fiind obligatorie, legiuitorul nostru prevăzând, de asemenea, forme speciale de comunicare a hotărârii judecătorești, care au în vedere interesul terților, în condițiile în care încuviințarea mandatului de ocrotire vizează protejarea unui dublu interes – atât al persoanei ocrotite, cât și a terților.

Cuvinte-cheie: mandat de ocrotire, încuviințare, curatelă, revocare, procuror, instanța de tutelă.

1. Preliminarii. Procedura încuviințării mandatului de ocrotire este reglementată de dispozițiile art. 943¹-943⁷ C. pr. civ., aceasta fiind introdusă prin Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea unor acte normative¹. Mandatul de ocrotire este reglementat de art. 2029¹-2029¹⁰ C. civ. într-o modalitate asemănătoare instituției omonime din dreptul francez (*mandat de protection future*), ce se regăsește în art. 477-478 C. civ. francez, reglementată după modelul introdus mai înainte în dreptul provinciei canadiene de limbă franceză Quebec, care are un sistem juridic de inspirație romano-germanică.

Contractul de mandat cu reprezentare a fost definit în doctrină² ca fiind „convenția prin care o persoană, numită mandatar, se obligă să îndeplinească anumite acte juridice pe seama unei alte persoane, numită mandant, de la care a primit o împuternicire și pe care o reprezintă”.

* avramlorenaa@yahoo.com

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 20 mai 2022.

² C. Roșu, *Contractul de mandat în dreptul intern*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 14.

Mandatul de ocrotire este definit de literatura de drept civil³ ca fiind „un contract de mandat cu reprezentare, dat prin înscris autentic notarial de o persoană cu capacitate de exercițiu deplină sau de majorul care beneficiază de consiliere judiciară, cu încuviințarea ocrotitorului legal și cu autorizarea instanței de tutelă pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească de persoana sa ori să își administreze bunurile”. Mandatul de ocrotire, fiind o formă de reprezentare a persoanei fizice, este, deopotrivă, atât un mod de exercitare a drepturilor și obligațiilor civile, cât și o măsură de protecție⁴.

Astfel, „mandatul de ocrotire este o instituție juridică nou introdusă în sistemul nostru de drept, ca o măsură de precauție a persoanei care urmărește ca în situația în care nu va mai putea să aibă grijă de persoana sau bunurile sale să fie deja desemnată persoana care să o ajute în acest sens. (...) Din cauza consecințelor pe termen lung, mandatul de ocrotire se încheie prin înscris autentic notarial, astfel cum dispune art. 2029¹ alin. (3) C. civ.”⁵.

Potrivit dispozițiilor art. 2029¹ alin. (1) teza a doua C. civ., mandatul de ocrotire poate fi dat și de majorul care beneficiază de consiliere judiciară, cu încuviințarea ocrotitorului legal și cu autorizarea instanței de tutelă.

Așa cum s-a arătat în doctrina de drept procesual civil⁶, „legiuitorul a instituit, în concluzie, două ipoteze: (1) mandatul de ocrotire este dat de majorul cu capacitate de exercițiu deplină (pentru anumite ipoteze factuale); și (2) mandatul de ocrotire este dat de majorul care beneficiază de consiliere judiciară, potrivit legii. Se poate observa că în ipoteza a doua existența mandatului de ocrotire impune, pe de o parte, încuviințarea ocrotitorului legal, iar pe de altă parte, autorizarea instanței de tutelă”.

Executarea mandatului de ocrotire este condiționată, conform dispozițiilor art. 2029¹ alin. (4) C. civ., de survenirea deteriorării facultăților mintale ale mandantului, constatată ca urmare a întocmirii unor rapoarte de evaluare medicală și psihologică, și de încuviințarea acestuia de către instanța de tutelă, la cererea mandatarului desemnat în contract, instanța de tutelă putând, așa cum prevede alin. (5) al aceluiași articol, „cu ocazia încuviințării mandatului, pentru a evita prejudicierea gravă a mandantului, să ia orice măsură necesară pentru ocrotirea persoanei mandantului, reprezentarea acestuia în exercitarea drepturilor și libertăților sale civile sau administrarea bunurilor lui”.

Instituția mandatului de ocrotire își are originea în dreptul quebechian, unde, în 1989, legiuitorul din Quebec a inventat o instituție originală, ca substitut facultativ al tutelei sau curatelei, pe care a denumit-o „mandat dat în caz de incapacitate a mandantului”, aceasta fiind preluată în 1991 în Codul civil al Quebecului⁷. În concepția literaturii juridice quebechiene⁸, mandatul în caz de incapacitate constituie act juridic care permite unei persoane să organizeze, în timp ce este capabilă să facă acest lucru, gestionarea proprietăților sale și protecția propriei persoane în anticiparea incapacității ei viitoare. Ea poate astfel identifica în avans persoana care se va ocupa de administrarea proprietăților sale și de bunăstarea ei, precum și ce puteri îi acordă acestei persoane, legiuitorul creând o instituție juridică utilă și eficientă ca modalitate de organizare a treburilor sale. În dreptul quebechian a existat o vie dezbateră cu privire la natura juridică a acestei instituții încă de la momentul introducerii ei în anul 1989. Pe de o parte, unii autori consideră mandatul dat în anticiparea incapacității drept un regim de protecție, în vreme ce alți autori susțin natura juridică de contract a acestuia. Teza aleasă depinde de sistemul de valori susținut. Astfel, dacă mai mulți autori asociază mandatul în caz de incapacitate cu regimurile de respectare a autonomiei reziduale a persoanei, pentru ceilalți, respectarea principiului autodeterminării persoanei se dovedește a fi mai important, motiv pentru care aceștia din urmă îl considerat un contract⁹.

2. Procedura încuviințării mandatului de ocrotire. Procedura de încuviințare a mandatului de ocrotire este reglementată în Titlul II din Cartea a VI-a, Proceduri speciale, care poartă denumirea

³ E. Chelaru, M. Chelaru, *Drept civil. Persoanele*, Ed. C.H. Beck, București, 2023, p. 189.

⁴ C.T. Ungureanu, I.A. Toader, *Drept civil. Persoanele*, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 542.

⁵ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, ediția a 12-a, Ed. C.H. Beck, București, 2023, p. 126.

⁶ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *Drept procesual civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2023, p. 721.

⁷ C. Fabien, *Le mandat de protection en cas d'inaptitude du mandant: une institution à parfaire*, disponibil la <https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/2239>.

⁸ K. Désilet, *Le mandat en cas d'inaptitude: la réconciliation des idées*, disponibil la https://www.usherbrooke.ca/droit/fileadmin/sites/droit/documents/RDUS/volume_38/38-2-desilets.pdf.

⁹ *Ibidem*.

Procedura instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale. Încuviințarea mandatului de ocrotire, în art. 943¹-943⁷ C. pr. civ., grupate în Capitolul II, Încuviințarea mandatului de ocrotire. Anumite prevederi sunt aplicabile de la procedura instituirii consilierii juridice sau a tutelei speciale¹⁰.

Privind comparativ cele două proceduri reglementate de Titlul II se poate lesne observa o diferență majoră între ele, care reiese chiar din terminologia utilizată de legiuitor. Astfel, dacă, în ceea ce privește consilierea judiciară și tutela specială, este folosită noțiunea de „instituire”, în ceea ce privește mandatul de ocrotire, este folosită noțiunea de „încuviințare”, cele două noțiuni arătând rolul distinct al instanței de tutelă în acestea, precum și sorginta contractuală a celei din urmă, ceea ce impune procedurii urmate o componentă de verificare și aprobare (autorizare).

3.1. Instanța competentă. Din lectura dispozițiilor art. 943¹ C. pr. civ., cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire se soluționează de instanța de tutelă în a cărei circumscripție își are domiciliul mandantul sau, după caz, beneficiarul mandatului de ocrotire. Prin urmare, în ceea ce privește competența teritorială, „aceasta este una exclusivă, cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire urmând a fi soluționată de instanța de tutelă în a cărei circumscripție își are domiciliul mandantul sau, după caz, beneficiarul mandatului de ocrotire. Competența materială nu este reglementată în mod special, urmând a se aplica dreptul comun, respectiv art. 94 pct. 1 lit. a) NCPC, care face trimitere la cererile date în competența instanței de tutelă, deci competentă va fi judecătoria”¹¹.

3.2. Cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire. În ceea ce privește calitatea procesuală activă, aceasta este una „exclusivă, în sensul că este recunoscută doar mandatarului care poate formula cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire”¹², aspect ce reiese în mod clar din lectura dispozițiilor art. 943² alin. (1) C. pr. civ. care prevăd: „Cererea poate fi formulată numai de către mandatar”.

Așa cum rezultă din dispozițiile art. 943² alin. (1) C. pr. civ., cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire va fi însoțită de următoarele documente:

- a) o copie a contractului de mandat de ocrotire;
- b) rapoartele de evaluare medicală și psihologică având cuprinsul prevăzut la art. 938 alin. (6)¹³ și, dacă este cazul, referatul prevăzut la art. 938 alin. (3)¹⁴, întocmite cu cel mult două luni înainte de data sesizării instanței;
- c) în cazul prevăzut la art. 114 alin. (6) din Codul civil¹⁵, certificatul de deces al mandantului sau, după caz, dovezile privitoare la motivele pentru care acesta nu își mai poate îndeplini sarcina tutelei față de beneficiarul contractului de mandat de ocrotire, precum și o copie a hotărârii prin care cu privire la acesta a fost instituită tutela specială.

Procedura de încuviințare a mandatului de ocrotire a fost caracterizată de către doctrina de drept procesual civil¹⁶ ca fiind una cu „caracter contencios, ceea ce înseamnă că va avea calitate procesuală pasivă mandantul sau, după caz, beneficiarul mandatului de ocrotire. Această concluzie reiese și din art.

¹⁰ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 126.

¹¹ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *op. cit.*, p. 722.

¹² C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 127.

¹³ Art. 938 alin. (6) C. pr. civ. prevede: „Raportul de evaluare medicală și cel de evaluare psihologică a persoanei a cărei ocrotire se solicită cuprind, după caz, referiri la natura și gradul de severitate al afecțiunii psihice și la evoluția previzibilă a acesteia, la amplasarea nevoilor sale și la celelalte circumstanțe în care se găsește, precum și mențiuni privind necesitatea și oportunitatea instituirii unei măsuri de ocrotire”.

¹⁴ Conform art. 938 alin. (3) C. pr. civ., „procurorul va face cercetările necesare, va dispune efectuarea unei evaluări medicale și a uneia psihologice, stabilind și termenul în care acestea trebuie realizate. Dacă cel cu privire la care a fost solicitată instituirea măsurii de ocrotire este internat într-o instituție sanitară, va dispune întocmirea unui referat și de către aceasta. Cu ocazia efectuării evaluării medicale și, după caz, a întocmirii referatului, poate fi solicitat și punctul de vedere al medicului curant al persoanei a cărei ocrotire se cere. De asemenea, procurorul va dispune întocmirea unui raport de anchetă socială de către autoritatea tutelară”.

¹⁵ Art. 114 alin. (6) C. civ. prevede că „părintele cu capacitate de exercițiu deplină, care exercită autoritatea părintească asupra copilului său minor sau care este tutorele copilului său major cu privire la care a fost instituită tutela specială, poate să încheie un contract de mandat de ocrotire cu privire la îngrijirea acestuia, pentru situația în care mandantul decedează sau nu își mai poate îndeplini sarcina tutelei. Dispozițiile prezentului alineat se aplică și rudelor de până la gradul al doilea inclusiv care sunt tutori ai minorului sau ai majorului care beneficiază de tutelă specială”.

¹⁶ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *op. cit.*, p. 722.

943⁴ alin. (1) NCPC, care prevede că cererea se soluționează în camera de consiliu, cu citarea în termen scurt a mandantului sau, după caz, a beneficiarului contractului de mandat de ocrotire și a mandatarului”.

3.3. *Măsurile prealabile.* Art. 943³ C. pr. civ. reglementează faza prealabilă judecării cererii, necontradictorie în esența sa, care se desfășoară sub coordonarea și verificarea judecătorului. Astfel, după primirea cererii, instanța va dispune să se comunice copii de pe cerere și de pe înscrisurile anexate mandantului sau, după caz, beneficiarului mandatului de ocrotire și procurorului.

De asemenea, instanța va dispune ca cererea să fie comunicată, în copie, și unei persoane din familia mandantului, precum și persoanei desemnate în contract față de care urmează să fie îndeplinită obligația de a da socoteală¹⁷. Comunicarea cererii către aceste din urmă persoane nu face ca acestea să devină părți în această procedură specială, însă acestea vor putea formula o cerere de intervenție voluntară principală sau accesorie, dacă sunt îndeplinite cerințele impuse de lege pentru acestea¹⁸.

În conformitate cu dispozițiile alin. (3) al art. 943³ C. pr. civ., instanța are obligația de a verifica în Registrul național notarial prevăzut la art. 2.033 C. civ. dacă mandatul de ocrotire nu a fost revocat de către mandant sau dacă mandatarul nu a renunțat la mandat, solicitând notarului public instrumentator transmiterea, pe cale electronică, a unei copii certificate a contractului.

În tot cursul procedurii, instanța poate lua măsuri provizorii cerute de interesele mandantului sau, după caz, beneficiarului contractului de mandat de ocrotire, putând chiar să numească un curator special. Instanța îl numește cu prioritate în această calitate pe mandatarul din contractul de mandat de ocrotire. Luarea acestor măsuri este prevăzută și de dispozițiile art. 2029¹ alin. (5) C. civ., care prevăd: „Instanța de tutelă poate, cu ocazia încuviințării mandatului, pentru a evita prejudicierea gravă a mandantului, să ia orice măsură necesară pentru ocrotirea persoanei mandantului, reprezentarea acestuia în exercitarea drepturilor și libertăților sale civile sau administrarea bunurilor lui”.

3.4. *Reguli privind soluționarea cererii.* Art. 943⁴ C. pr. civ. reglementează regulile speciale de judecată aplicabile în materia cererii de încuviințare a mandatului de ocrotire. Așa cum am mai arătat, alin. (1) al acestui articol prevede că „cererea se soluționează în camera de consiliu, cu citarea în termen scurt a mandantului sau, după caz, a beneficiarului contractului de mandat de ocrotire și a mandatarului”, la soluționarea acesteia fiind obligatorie participarea procurorului.

Instanța are obligația ascultării mandantului sau, după caz, a beneficiarului contractului de mandat, punându-i și întrebări pentru a constata necesitatea și oportunitatea încuviințării mandatului de ocrotire, așa cum prevede art. 943⁴ alin. (3) C. pr. civ., care stipulează, de asemenea, că dispozițiile art. 940 alin. (3) teza finală și alin. (4) C. pr. civ. sunt aplicabile. Așa fiind, dacă este în interesul celui a cărui punere sub ocrotire este cerută, așa cum prevede teza a doua a art. 940 alin. (3) C. pr. civ., acesta va fi ascultat la locuința sa, acolo unde este îngrijit sau în alt loc apreciat de instanță ca fiind potrivit.

Alin. (4) al art. 940 C. pr. civ. prevede o regulă specială, care e menită să asigure persoanei a cărei ocrotire se cere un confort sporit, ținându-se cont de situația specială în care aceasta se află, astfel că la ascultarea celui a cărui ocrotire se solicită poate fi de față ”o persoană de încredere”. Această noțiune nu este definită de Cod, astfel că revine instanței de tutelă rolul de a aprecia cine poate fi această persoană și dacă este necesară prezența sa la audiere. În acest sens s-a exprimat și doctrina, care a arătat că „termenul de *încredere* este vag și nu este clar dacă legiuitorul s-a referit la soț, concubin, o rudă sau afin până la gradul al patrulea inclusiv, la o persoană apropiată sau persoana care îl îngrijește. De aceea, în opinia noastră, instanța de judecată este cea care va aprecia dacă persoana indicată poate fi considerată de încredere”¹⁹.

Așa cum s-a arătat în doctrină²⁰, ascultarea acestor persoane se va realiza „prin intermediul interogatoriului prevăzut de art. 351 C. pr. civ. Potrivit acestui text legal, instanța poate încuviința din oficiu chemarea la interogatoriu a oricăreia dintre părți, cu privire la fapte personale, care sunt de natură să ducă la soluționarea procesului”.

¹⁷ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 127.

¹⁸ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *op. cit.*, p. 723.

¹⁹ S. Stănilă, C. Roșu, *Procedura punerii sub interdicție judecătorească în „haine” noi*, Revista „Dreptul” nr. 11/2022, p. 55.

²⁰ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 128.

În cadrul acestei proceduri, instanța este datoare să verifice dacă mandantul a desemnat prin contract o persoană căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală, iar în caz contrar, desemnează o asemenea persoană, cu acordul acesteia²¹.

Alin. (5) al art. 943⁴ C. pr. civ. stipulează că dispozițiile art. 940 alin. (7) rămân aplicabile, sens în care pe întreaga durată a procedurii, aceasta va fi informată, în modalități adaptate stării acesteia, despre desfășurarea procedurii judiciare, precum și despre luarea oricărei măsuri cu privire la persoana și bunurile sale²².

În această procedură, instanța se pronunță prin încheiere, care este supusă numai apelului²³, astfel că, în conformitate cu dispozițiile alin. (6) al art. 943⁴ C. pr. civ., „dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, instanța încuviințează mandatul de ocrotire prin încheiere”. Așa cum prevede art. 2029⁶ alin. (1) C. civ., „dacă mandatarul este însărcinat cu administrarea bunurilor mandantului, în termen de 10 zile de la încuviințarea mandatului de către instanța de tutelă, acesta procedează la întocmirea inventarului bunurilor mandantului, care va fi transmis, în copie, instanței de tutelă și persoanei căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală”²⁴.

3.5. *Comunicarea hotărârii.* Art. 943⁶ C. pr. civ. instituie reguli speciale de comunicare a hotărârilor pronunțate în această procedură, având în vedere că încuviințarea mandatului de ocrotire vizează protejuria unui dublu interes – atât al persoanei ocrotite, cât și a terților. Așa cum dispune textul normativ mai sus amintit, după rămânerea definitivă a încheierii prin care a fost încuviințat mandatul de ocrotire, instanța care a pronunțat-o va comunica, de îndată, dispozitivul acesteia, în copie legalizată, notarului public instrumentator al mandatului de ocrotire, precum și instituțiilor prevăzute la art. 941, respectiv:

a) serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor la care nașterea celui pus sub ocrotire este înregistrată, pentru a se face mențiune pe marginea actului de naștere. Justificarea comunicării către aceasta instituție rezidă în aceea că toate modificările în privința persoanei și a statutului ei trebuie menționate acolo unde este înregistrată nașterea;

b) serviciului sanitar competent, pentru ca acesta să instituie asupra celui pus sub ocrotire, potrivit legii, o supraveghere permanentă. În acest caz comunicare se justifică prin aceea că bolile care au condus la instituirea măsurii de ocrotire necesită tratament continuu și, de aceea, serviciul sanitar trebuie să ia măsuri pentru supravegherea persoanei respective;

c) biroului de cadastru și publicitate imobiliară competent, pentru notarea în cartea funciară, când este cazul, întrucât dacă persoana ocrotită are în proprietate bunuri imobile sau dezmembărăminte ale dreptului de proprietate, se impune notarea în cartea funciară a măsurii de ocrotire, pentru a preîntâmpina posibilitatea încheierii unor acte de dispoziție cu privire la acestea;

d) registrului comerțului, dacă persoana pusă sub ocrotire este profesionist. Și în acest caz, dacă persoana ocrotită se regăsește înscrisă la registrul comerțului, se impune notarea mențiunilor cu privire la măsurile de ocrotire pentru ca potențialii parteneri de afaceri să cunoască aceste împrejurări;

e) Registrului național de evidență a măsurilor de sprijin și ocrotire luate de notarul public și instanța de tutelă, ținut de Uniunea Națională a Notarilor Publici din România. Acest registru are ca principal scop evidența măsurilor de sprijin sau ocrotire luate față de persoanele fizice, fiind, în principal, un instrument la îndemână notarului pentru a cunoaște dacă persoana care solicită încheierea unui act juridic se află sau nu sub o astfel de măsură, cu consecințele juridice aferente²⁵.

În situația în care instanța respinge cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire, curatela specială instituită pe durata soluționării acesteia încetează de drept, aceasta întrucât curatela este instituită pentru o perioadă de timp limitată la intervalul de timp în care se desfășoară procedura de

²¹ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *op. cit.*, p. 724.

²² C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 128.

²³ Conform dispozițiilor art. 943⁵ C. pr. civ., care reglementează calea de atac, „încheierea prin care instanța a soluționat cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire este supusă numai apelului”.

²⁴ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *op. cit.*, p. 724.

²⁵ În acest sens, a se vedea mai pe larg C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, p. 129.

încuviințare a mandatului de ocrotire, având, așa cum prevede art. 943³ alin. (4) C. pr. civ., un caracter provizoriu și special. Caracterul provizoriu al acesteia derivă din faptul că ea este limitată în timp, iar cel special vizează instituirea ei exclusiv în scopul protejării intereselor mandantului sau, după caz, ale beneficiarului contractului de mandat de ocrotire. Prin urmare, odată respinsă cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire, menținerea curatei speciale nu mai are niciun temei, raporturile juridice dintre persoanele implicate în procedura de încuviințare a mandatului de ocrotire revenind la normal, ceea ce înseamnă că vor fi guvernate de regulile dreptului comun.

3.6. Revocarea mandatului de ocrotire încuviințat. Art. 943⁷ C. pr. civ. dispune în mod lapidar: „Cererea de revocare a mandatului de ocrotire încuviințat se judecă potrivit dispozițiilor cuprinse în prezentul capitol”. Acest text procesual care prevede doar aplicarea aceluiași norme de procedură ca în cazul încuviințării și în cazul revocării mandatului de ocrotire trebuie coroborat cu dispozițiile art. 2030 alin. (2) C. civ., care prevăd că, „în cazul mandatului de ocrotire, orice persoană dintre cele prevăzute la art. 111 poate, dacă mandatul nu este executat corespunzător, să solicite instanței de tutelă să dispună revocarea acestuia, îndeplinirea obligației mandatarului de a da socoteală, precum și o măsură de ocrotire cu privire la mandant”.

Art. 111 C. civ. prevede care sunt persoanele obligate să înștiințeze instanța de tutelă, acestea fiind cele care au calitate procesuală activă în procedura revocării mandatului de ocrotire încuviințat:

„a) persoanele apropiate minorului, precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește minorul;

b) serviciul de stare civilă, cu prilejul înregistrării morții unei persoane, precum și notarul public, cu prilejul deschiderii unei proceduri succesoriale;

c) instanțele judecătorești, cu prilejul condamnării la pedeapsa penală a interzicerii drepturilor părintești;

d) procurorul, autoritățile administrației publice locale, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană”.

În ceea ce privește persoanele menționate la lit. a), apreciez că, *mutatis mutandis*, calitate procesuală vor avea persoanele apropiate mandantului, precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește mandantul.

După cum se poate lesne observa din lectura textului art. 111 lit. d) C. civ., care folosește sintagma „orice altă persoană”, enumerarea făcută în text nu este una limitativă, orice persoană care justifică un interes putând sesiza instanța de tutelă cu cererea de revocare a mandatului de ocrotire încuviințat, în condițiile art. 2030 alin. (2) C. civ.

4. Concluzii. Odată cu adoptarea Legii nr. 140/2022, în peisajul juridic românesc a fost introdusă instituția mandatului de ocrotire, fiind reglementate dispoziții procesuale în materia procedurii de încuviințare și, respectiv, de revocare a acestuia prin introducerea în Codul de procedură civilă a art. 943¹-943⁷. La fel ca în cazul altor măsuri de ocrotire a persoanei fizice, procedura reglementată în această materie are un caracter contencios, participarea procurorului fiind obligatorie, legiuitorul nostru a prevăzând, de asemenea, forme speciale de comunicare a hotărârii judecătorești.

În reglementarea acestei noi proceduri, legiuitorul a preluat unele dispoziții din materia instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale, cel mai adesea prin utilizarea unor norme de trimitere, dar a avut în vedere și natura juridică de contract autentic notarial a mandatului de ocrotire, ceea ce implică verificări pe care instanța de tutelă trebuie să le facă în Registrul național notarial, precum și procedura de comunicare cu notarul instrumentator.

Reglementarea mandatului de ocrotire și a procedurii încuviințării lui reprezintă un veritabil pas înainte, prin care legislația românească se corelează cu alte sisteme de drept în materia protecției persoanei fizice, procedura astfel reglementată fiind una suplă, simplă și rapidă.

